

hitra dinamika gradnje novih sončnih elektrarn je ustrezala vsem, nihče pa se ni spraševal, koliko bo to stalo in kaj bo tega imela.

prerastle vse neje hitra dinamika novih elektrarn je vsem, nihče pa se ni spraševal, koliko bo to

stalo in kaj bo Slovenija od tega imela. »Ukrepati se je začelo šele, ko so sredstva, potrebna za izplačilo podpor, zrasla čez vse razumne meje in je bilo treba drastično

poseči z znižanjem zagotovljenih odkupnih cen in enormno zvišati prispevek za obnovljive vire energije,« pravi Nemač. Zato trdi, da je bila opustitev spremljanja

delovanja podporne sheme zelo draga šola. Sprejete obveznosti bodo Slovenijo bremenile še nadaljnjih 15 let, ne glede na prihodnjo dinamiko gradnje.

S stališča posameznega investitorja pa so pogoji še vedno dovolj dobri. Tako se ob ustreznih tehničnih in ekonomskih analizah lahko izvede projekt, ki bo lastniku zagotovil 6,4-od-

Thinkstock

pomaga nikomur na veliko delovnih mest, saj podjetja ne vedo priložnosti na drugih področjih

slovene priložnosti bomo iskali na tujih trgih ter izboljšali monitoring in vzdrževanje že postavljenih elektrarn, da je v Sloveniji več kot 2.800,« pravi Rok Lesjak, direktor podjetja Gorenje Solar.

in družbe, to pa jim omogoča konkurenčnost na domačem in tujem trgu. »Obdržati bi morali, kot je bil v veljavi, da bi dodatek vire energije na gospodarstvo zamenjali Lesjak in oba, da je sistem do danes deloval.

no pot vsem mnenju je, da je črna zgodovina dvoodstot-

tega zniževanja odkupne cene dober, saj investitorjem in izvajalcem omogoča, da natančno načrtujejo postavitev elektrarne in si natančno izračunajo ekonomske učinke naložbe. Težava je v izredno nizkih odkupnih cenah, ki niso v skladu z dejanskim stanjem na trgu, saj cene komponent sončnih elektrarn ne padajo več oziroma padajo počasneje, kot so v minulih letih. V

Gorenju Solar še poudarjajo, da bi lahko z ustrezno komunikacijo med industrijo in pristojnimi ustanovami ter z oblikovanjem strokovne delovne ekipe s predstavniki obeh strani pripravili ustrezne podzakonske podlage brez grožnje fotovoltaični industriji.

Letos bo zelo slabo leto

Zaradi teh sprememb je zanimanje investitorjev za te naložbe upadlo, hkrati pa se zastrujejo pogoji financiranja, zato jih veliko odstopi od načrtovanega projekta ali omenjenih pogojev ne morejo izpolniti. »Prvo četrletje ni bil nikoli pravi kazalec poslovanja v posameznem letu, vendar tudi v Gorenju Solar pričakujemo upad povpraševanja, na kar se odzivamo z iskanjem poslovnih priložnosti na tujih trgih,« pravi Lesjak. Kot dodaja, bo zaradi nizke odkupne cene električne energije, ki se bo letos še dodatno znižala za 24 odstotkov, zanimanje investitorjev v prihodnjem letu popolnoma upadlo, kar pa po drugi strani ne zagotavlja, da se bodo povečala vlaganja v druge obnovljive vire. ●

Zaradi pišmeuhovstva države so investitorji v začetku decembra izgubili precej prihodkov Podpore sončnim elektrarnam padajo hitreje, kot se cenijo naložbe

► Mag. Marko Femc, direktor podjetja Plan-net solar, pravi, da je bila elektrika, pridobljena iz sončne energije, pred leti najdražja, čez dve leti pa bo najcenejša energija, pridobljena iz obnovljivih virov.

»Dejansko je bila elektrika, pridobljena iz sončne energije, najdražja, zdaj je že cenejša od tiste iz biomase, bioplina, geotermalne energije, dražja je še od vodne in vetrne. Čez dve leti pa bo najcenejša energija iz obnovljivih virov. Skoraj že lahko preživimo brez

subvencij,« pravi Marko Femc, direktor podjetja Plan-net solar.

Vsekakor je družba skozi subvencije plačala strošek vlaganj v sončne elektrarne. Vendar je bil po Femčevem mnenju ta vložek zelo majhen, sploh če ga primerjamo z držav-

so izračunali na Agenciji za prestrukturiranje energetike.

stotno donosnost na vložena sredstva, kar za razmeroma varne naložbe pomeni povsem sprejemljiv donos.

Na vrsti je poraba za lastne potrebe

V Sloveniji so zagotovljene odkupne cene električne energije v zadnjih nekaj letih izjemno padle in se približale ceni električne energije za porabnika, pri čemer je treba dodati, da slednje vključujejo tudi omrežnino. Zato bi bilo treba začeti razmišljati drugače. Sistem je treba nastaviti tako, da bi lastnik moral proizvedeno električno energijo porabiti sam, finančno pa bi spodbujali le presežek električne energije, oddane v omrežje. V angleščini temu sistemu pravijo »net metering«.

brezplačne se nadaljnjih 15 let, ne glede na prihodnjo dinamiko gradnje,

► pravi Franko Nemač, direktor Agencije za prestrukturiranje energetike.

KARAKTERISTIČNI PODATKI ZA SONČNE ELEKTRARNE

	2008	2009	2010	2011	januar 2012
Specifična investicija do 50 kW (v EUR/kW)	4.100-4.700	3.600-4.200	3.000-3.500	2.500-3.000	1.500-2.500
Povprečna specifična investicija (v EUR/kW)	4.400	3.900	3.250	2.750	2.000
Investicija za SE 50 kW (v EUR)	220.000	195.000	162.500	137.500	100.000
Odkupna cena (v EUR/kWh)	0,400	0,415	0,386	0,332	0,291
Polne letne ure obratovanja (v h)	1.050	1.050	1.050	1.050	1.050
Letna proizvodnja (v kWh)	52.500	52.500	52.500	52.500	52.500
Letna prodaja električne energije (v EUR)	20.977	21.812	20.283	17.449	15.268
Trajanje podpore (v letih)	10	15	15	15	15
Interna stopnja donosa (v %)	3,8	6,4	8,0	8,3	11,5
Enostavna vračilna doba (v letih)**	10,5	8,9	8,0	7,9	6,5

Op.: * izračuni veljajo za predpostavljene investicijske vrednosti; ** enostavna vračilna doba = investicija/prihodki od električne energije (brez upoštevanja stroškov)

BANKIRJI OBRAČAJO HRBET Stanje je preveč negotovo

► »Ne vem, zakaj se je to zgodilo, ampak zelo težko, da bomo ob teh razmerah financirali kak projekt. Bojimo se, da se to lahko ponovi, in dokler stanje ne bo stabilno, financiranje ustavljamo,« nam je v telefonskem pogovoru zaupal eden izmed predstavnikov slovenskih bank, ki je želel ostati neimenovan. Pogovarjali smo se o nenadni spremembi uredbe, s katero se je čez noč znižala subvencija za sončne elektrarne. Bankirji pravijo, da višina subvencij sicer omogoča donosno gradnjo sončnih elektrarn. Vendar pa se odgovorni obnašajo zelo po domače in spreminjajo pravila, kot se jim zdi. Bankirji pa se najbolj bojijo negotovosti, zato se umikajo.

nimi vlaganji v zapiranje rudnikov in druge velike energetske projekte.

Država ne ve, kaj dela

Zato je po njegovem prepričanju decembrska sprememba uredbe, ki znižuje subvencije za sončne elektrarne in je začela veljati čez noč, prinesla veliko negotovosti. »Lastniki, ki so bili sredi naložbe, so bili oškodovani, saj so svoje projekte računali glede na podpore, ki bi se

iztekle konec decembra. Ker je sprememba uredbe začela veljati že v začetku decembra, so se jim prihodki znižali,« razlaga sogovornik, ki opozarja tudi na letošnjo predvideno dvoodstotno mesečno zniževanje subvencij. Po njegovih izračunih padajo subvencije danes hitreje, kot padajo cene opreme za sončno elektrarno. To pa sta glavna razloga za ustavev naložb v te elektrarne.

Lastne industrije nismo razvili

Vlada pripravlja tudi spremembe energetskega zakona, razpisala bi letne kvote, ki bi jih financirala država. Femc pravi, da je to dodaten udarec, in ne razume, zakaj država na fotovoltaično industrijo gleda kot na sovražnika.

Za zgled postavlja Nemčijo. »Tam so to priložnost zaznali že pred 10 leti in razvili sistem. Ne le, da so zgradili ogromno elektrarn, ampak so vodilni v razvoju in proizvodnji opreme.« Na drugi strani pa po njegovem mnenju Slovenija vloge te panoge ni prepoznala, zato lahko le sledimo drugim. »Trenutno imamo enega proizvajalca sončnih panelov, lahko pa bi jih imeli 10,« trdi sogovornik in dodaja, da je še veliko priložnosti, predvsem pri shranjevanju električne energije. V svetu se ti sistemi razvijajo in še je čas, da tukaj tudi s spodbudami razvijemo lastno proizvodnjo, ki se bo prodajala tako v Sloveniji kot v tujini. ●

► Leta 2004 je država dvignila odkupne cene na 0,37 evra za kilovatno uro, kar je bilo dovolj spodbudno, da so postale sončne elektrarne zanimivejše. ► Do konca leta 2008 so se cene dvignile do 0,40 evra za kilovatno uro, v tem letu pa smo zgradili za dva megavata zmogljivosti. ► Leta 2009 je Slovenija povsem na novo preuredila sistem podpor za vse obnovljive vire

Barbara Reya

Ujeto
STROKOVNI PARTNER

SOL ALU
IZGRADNJA postavili smo

Zagotovite nemoteno delovanje vaše
Za več informacij se obrnite na Sol navitas

NIMATE MOŽNOSTI PRIKLOPA NA ELEKTRIČNE OTOČNE SONČNE ELEKTRARNE
Sol navitas vam postavi OTOČNO sončno elektrarno

IZBERITE ENEGA IZMED PAKETOV

Za več informacij obiščite
www.sol-navitas.si